

# זשכנו תדרש

שו"ת חזרה

הלכות שבת

חלק ב'

## הצהי"ת

השאלות נכתבו ע"י המפצל "דרשו", והוספתי עליהם התשובות

הוספתי שאלות על המראי מקומות של "דרשו"

[שאלות שהוספתי נכתבו במרובעות]

כל מי שיש לו הצרות והארות מתבקש להודיעני לתוצאת הרביע

ניתן להשיג חוברת שו"ת על הלכות  
שבת, עירובין, פסח, נדה, בשר בחלב, תערובות, מליחה, מקוואות רבית.  
שמיטה

כמו כן ניתן להשיג את החוברת

אספרה שמך לאחי

על

סיפור יציאת מצרים

מגילת אסתר

מתן תורה

נס חנוכה

ניתן להשיג את החוברות אצל

ישראל יצחק משי להב

מודיעין צילית

0533141925

פקבלת הג'יונות החודשיים באימייל ניתן להירשם wa052052@gmail.com

הצרות והארות ניתן לשלוח לכתובת הנ"ל

תרומות להדפסה יתקבלו בהכרה

## סימן ש"א - באיזה כלים מותר לצאת בשבת ואיזה מהם אסורים

## סעיף א' ב'

א. האם מותר לרוץ בשבת או לקפוץ, ומה הטעם? (2) כמה שיעור פסיעה שמותר לפסוע בשבת? (3) האם מותר לרוץ כדי להתחמם לרפואה, ומה הטעם? (4) האם מותר לטייל כדי להתעמל ויתחמם לרפואה, ומה הטעם? (5) האם מותר לרוץ כדי לראות דבר שמתענג בו? (6) האם מותר לרוץ כדי שיהא תאב לאכול?

ת. (1) אסור לרוץ, וה"ה לקפוץ אסור, (ש"ע ומ"ב ב') [ולבחרים המתענגים בזה מותר (סעיף ב')] וילפינן מדכתיב 'וכבדתו מעשות דרכיך. ודרשו חז"ל שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של חול. ואם רץ לדבר מצוה כגון לבית הכנסת, מותר (ש"ע ומ"ב א'). ולענין קפיצה קטנה מרש"י משמע שמותר והפוסקים חולקים ע"ז דדוקא במים התיירו כדי שלא יפול לתוך המים, (שעה"צ ג'). (2) שיעור פסיעה לאדם בינוני אמה, חצי אמה הוא מקום מצב הרגל, וחצי אמה בין רגל לרגל, ולאדם גדול מותר יותר. (מ"ב ג', ומג"א שצ"ז א') [לא יעקור רגלו השנייה קודם שיניח הראשונה, האגודה בשם התוס', מג"א]. (3) אסור, דמוכחא מילתא, ואסור משום שחיקת סממנים (מ"ב ז'). (4) המג"א (ה') מתיר, דלא מוכחא מילתא שעושה כן לרפואה, והא"ר מחמיר (מ"ב ז'). (5) להב"ח (מג"א ד') מותר, ולהט"ז (א') אסור כיון שבשעת הריצה אין לו עונג רק אח"כ יגיע לו. (6) משמע לכאורה מהמג"א שמותר דהא רק לרפואה אסור, והמ"ב מחמיר דאפשר דהוי בכלל רפואה שאף להמג"א אסור, ובפרט שהט"ז אסרו בפירוש (שעה"צ ט').

## סעיף ג' - ו'

ב. היה הולך והגיע לאמת המים, האם צריך להקיפו או שיכול לדלג ולקפוץ עליה או שמותר לו אפילו לעבור בה, בהליכתו ובחזרתו, ומה הטעם? (1) כשהולך לצרכיו? (2) כשהולך להקביל פני רבו? (3) כשהרב הולך לתלמידו? (4) כשהרב צריך לתלמיד באיזה ענינים? (5) כשהולך לשמור פירותיו?

ת. (1) לצרכיו - ידלג ואם אי אפשר יקיפנה, ואסור לעבור בה, שלא יבא לידי סחיטה (ש"ע). (2) לדבר מצוה לא גזרו ומותר לעבור בה, ואף בחזרה התיירו, כדי שלא תהא מכשילו לעתיד לבא. ובדאיכא דרכא אחרינא - להרמ"א עדיף לעבור בה מאשר להרבות בהילוך. אבל

הרש"ל, הב"ח, ט"ז, ומג"א במסקנתו, פליגי ע"ז דעדיף להקיף (ש"ע ומ"ב י"ב). כשהולך במים צריך שיעשה שינוי שלא יוציא ידו מתחת שפת חלוקו כדי שיזכור ולא יבא לידי סחיטה כ"כ המחבר, [ורש"י פי' שלא יגביה שפת חלוקו על זרועו, דאינו נראה כמלבוש אלא כנושאה על כתיפו והוי משא, דהיוצא בטלית מקופלת חייב]. (3) אסור. ואם הוא תלמיד שרבו צריך לו הט"ז מתיר דהוי דינו כגדול ממנו בזה, ותו דעכ"פ לא גרע זה משמירת פירות דמותר (ולפי טעם זה אסור בחזרה), והת"ש אסור (מ"ב י"א). (4) אם מסתפק באיזה דבר מסתבר כהט"ז (מ"ב י"א). (5) בהליכה מותר, דלא הוי דבר הרשות לגמרי אלא קצת מצוה [ובתוס' ישנים כתבו דמשום הפסד ממון לא גזרו משום סחיטה] ובחזרה אסור (ש"ע ושעה"צ י"ד) והטעם; א. הב"י פי' דאינו מצוה גמורה. ב. הט"ז (ג') פי' דאף אם היה מצוה גמורה לא היו מתירין החזרה, דהא אדם בהול על ממונו, ולא ימנע עצמו ללכת שם לעתיד לבא משא"כ בעשיית מצוה. ג. המ"ב (י"ד) כתב<sup>3</sup> דלא איכפת לן אם לא יחוס על ממונו.

## סעיף ז'

ג. (1) היוצא בדבר שאינו תכשיט ואינו דרך מלבוש, והוציאו כדרך שרגילין להוציא אותו דבר, מה הדין? (2) ומה הדין כשהוציאו שלא כדרך שרגילין להוציא, במזיד ובשוגג?

ת. (1) במזיד חייב כרת, ובשוגג חטאת, ובלא מתכוין להוציא כגון ששכח איזה דבר אצלו והוציאו, פטור דהוי מתעסק (מ"ב י"ט). (2) פטור דהוי הוצאה כלאחר יד, אבל אסור מדרבנן (ביארה ד"ה כל היוצא).

ד. פרט כמה דוגמאות שאסרו חכמים לצאת בתכשיט או במלבוש אע"פ שמן התורה מותר לצאת בהם, שחששו דילמא אתי לאתווי ד' אמות ברה"ר?

ת. בביאור הלכה (ד"ה כל היוצא) פירט כמה דברים. א. אשה לא תצא בתכשיטים - משום שדרכה לשלפם ולהראותם, ולגבי איש נחלקו בסעיף ט'. ב. הקיטע אינו יוצא בדפוס של רגל שעושה לנוי דילמא משתליף ואתי לאתווי (סעיף ט"ו). ג. לא יצא במנעל אחד - דילמא מחייכי עליה ואתי למשלף ואתווי [ואם יש לו מכה מותר באותו שאין לו מכה כ"פ המחבר, והרבה אחרונים הסכימו שלא לצאת במנעל אחד אפילו יש לו מכה כיון שיש ראשונים שס"ל כרב הונא וכ"מ בירושלמי, [וכ"כ הט"ז בשם הרש"ל]

3 מדוע לא איכפת לן, הרי התורה חסה על ממונו של ישראל אפילו לצעות נס להצלת ממונו כאפואר פנו"ט תניינא יו"ד ק"ס מהפסוק והסקית את הצדה ואת פציעת.

1 והטור כתב ר"ס דקרא "אם תשוב משהת רח"ק" וצ"ח כרישה.

2 צ"ע א"ת חולץ על מ"כ הרמ"א שצ"ח אהא.

ו. 1) מה הדין באיש כשצריך למחט כדי לחבר שפתי מלבושיו זה לזה? 2) ומה הדין באשה כה"ג לצאת במחט שאינה נקובה במעמדת קישורים?

ת. 1) לדעת הרה"מ דס"ל דאיש דינו כאשה דמחט שאינה נקובה פטור בהוצאתה, לפי"ז באופן שהוא צורך הלבישה מותר, אבל נקובה שחייב בהוצאתה אע"פ שהוא צורך הלבישה אסור. אך להרי"ף והרמב"ם דמפרש "וחילופיהן באיש" דקאי גם על מחט מסתפק המ"ב (ביאור"ה ד"ה ובשאינה) מה דינו באינה נקובה, כיון שאין ראייה להיתר מאשה, דשאני אשה דבה"ג לכ"ע פטור לכן התירו כשהוא צורך מלבוש, משא"כ הכא, וכמו שאסרו מחט נקובה באשה, או כלך לדרך זו, שאני נקובה באשה שאין דרך להעמיד בכך משום דמשתלף וצ"ע. 2) מותרת משום דהוא לצורך הלבישה (ביאור"ה ד"ה ובשאינה) [ועיין סי' ש"ג (סי' במ"ב) אם מותר גם כשעשוי להתקשט בה].

#### סעיף ט' י'

ז. 1) האיש שהוציא טבעת בידו מה הדין והטעם? 2) האם מותר לאיש לצאת בטבעת כשהוא מונח על אצבעו? 3) ומה הדין אם יצא בו - כשאין עליה חותם? 4) ומה הדין אם יצא בו כשיש עליו חותם, ומה הטעם? 5) איזה דין יש לטבעת יהלום או טבעת שכתוב עליו שמו? 6) האם בזמננו נשתנה הדין בטבעת לגבי אנשים?

ת. 1) בידו אף שיש עליה חותם, חייב לכו"ע (מ"ב ל"ד). 2) כשיש עליו חותם נחלקו אם מותר וכשאין עליו חותם לכ"ע אסור, ועיין לקמן אם חייב. 3) חייב (שר"ע). 4) לרש"י פטור ולר"ת והרמב"ם מותר. והטעם; רש"י ס"ל דגזרו על תכשיט דאיש דילמא שלף ומחוי, ור"ת והרמב"ם ס"ל שלא גזרו שאין דרכו בכך (שר"ע). [והוסיף הרמב"ם (פ"ט ה"ד) דנהגו כל העם שלא יצאו בטבעת כלל, ופי' המגיד משנה מנהג חסידים הוא באותן ארצות ואילו היה אפשר להחזיר כל המקומות לאותו מנהג היה טוב מאוד]. אבל דבר שהוא תכשיט לאיש ולאשה, לכ"ע אסור אף לאיש דלא פלוג רבנן (מ"ב ל"ז). 5) מקרי אין עליה חותם, שלא נקרא חותם אא"כ אפשר לחתום בו (שר"ע ומ"ב ל"ט). 6) לקמן (סי' ש"ג סי"ח) כתב המחבר דיש מי שאומר (הר"ן ע"פ סברת ר"ת) דעכשיו שנהגו אנשים לצאת בטבעת שאין עליו חותם הוי תכשיט<sup>4</sup> ומוותר. ורבינו ירוחם ס"ל ג"כ שאינו חייב חטאת אבל אסור מטעם דהוי תכשיט גם לאשה, וכ"ד המחבר (ביאור"ה ד"ה ואם). [אבל הרמב"ם מחייב חטאת ולא חילק בין זמן לזמן, בי"ן וכתב רע"א דאף שאין

ובכה"ג מוטב לילך יחף בשבת, ומי"מ לדידן שלהרבה פוסקים אין לנו רה"ר גמורה יש לסמוך על פסק המחבר]. ד. לא יצא האיש בשריון, קסדא, ומגפים, משום מראית עין, שיחשדוהו שרוצה להלחם בשבת. ה. כמה דברים שחוצצים בטבילה אסרו לאשה לצאת בהם דילמא מתרמי לה טבילה (סימן ש"ג ס"א). ו. דברים שאינם מלבוש וגם אינו לובשם דרך מלבוש אלא להציל מטינוף כגון אשה שנותנת בגד על צעיפה שלא יתטנף מפני הגשמים, מקרי משא נוחהו מלאכה שאינה צריכה לגופה שהרי א"צ לגוף ההוצאה אלא כדי שלא יתלכלכו בגדיו, ולהרמב"ם חייב ולרוב הפוסקים אסור מדרבנן (סעיף י"ד). ז. תכשיט גמור שנושאו בידו - חייב, ואם דרך התכשיט לנושאו ביד הא"ר מתיר אבל המג"א אסור (שעה"צ ע"א).

עוד כתב המחבר - ח. לא יצא בתפילין - מפני שצריך להסירם כשיכנס לבית הכסא ואתי לאתווי. ט. לא יצא קטן במנעל גדול - דלמא נפיל [כ"ה דעת הסמ"ג וסמ"ק שלא כדברי רבינו ירוחם דס"ל דדוקא באשה אסורה].

#### סעיף ח'

ה. 1) האם מותר לסתם אדם (שאינו אומן) להוציא מחט בידו, ומה הטעם? 2) והאם מותר לו לצאת במחט התחובה לו בבגדו - נקובה ואינה נקובה - ומה הטעם? 3) ומה הדין אם יצא במחט כשהיא תחובה לו בבגדו - נקובה ואינה נקובה?

ת. 1) בידו בכל אופן חייב שהוא דרך הוצאה בכל דבר, וכן הסכמת כל הפוסקים, ודלא כמי ששגה בזה (מ"ב ל"א, ושעה"צ כ"ז). ועיין משב"ז י"ד דמהפרישה משמע דפטור וצ"ע. 2) אסור בכל אופן דבכל גוני לא הוי תכשיט לאיש (מ"ב ל"ב). 3) א. להרה"מ בנקובה חייב ובאינה נקובה פטור. דדינו כמו באשה, דנקובה הוי משוי והוא דרך הוצאה להיות תחובה בבגדה, שכל אשה דרכה ואומנתה לתפור ולתקן בגדי ביתה ואינה בושה בדבר, ואינה נקובה פטור שהוא תכשיט לה ומי"מ אסורה שמא תראה לחבירתה (שעה"צ כ"ח), ובאיש אע"פ שאינו תכשיט מ"מ אינו חייב שאין זה דרך הוצאה להיות תחובה בבגדו. ב. דעת הרי"ף והרמב"ם להיפך דאיש אינו דומה לאשה דנקובה אינו דרך הוצאה שיאמרו עליו שהוא חייט [ואפילו אומן פטור דאין יוצא בה רק במקום שרוצה לפרסם אומנתו כ"ד המחבר אבל הגר"א פסק שאומן חייב כ"י יהודה ובחמד משה מצדד שגם דעת הרי"ף והרא"ש מטיין כן] ולכך פטור, ובשאינה נקובה חייב דלפעמים תוחבה בבגדו כשיש לו צורך לחצות שיניו (מ"ב ל"ג). ג. לדברי הרא"ש בשניהם פטור שאינו דרך הוצאה לאיש, והוי הוצאה כלאחר יד (טור וב"י), ולא הובאו דבריו בשו"ע.

ומסיק המג"א (ט"ו), שהכל לפי הזמן ולא נחלקו אלא מה היה הדרך בזמן התלמוד.

4 קשה הרי תכשיט דאשה לכו"ע אסור לאיש, ומכאן קדרכ"מ פ' קט"ז ס"ז דק"ו  
דכיון שנהגו עכשיו לצאת בתכשיטין גם פנימי החולץ בין איש ופני אשה לא  
חיונין דלפני ומחוי. (ואולי ס"ל דלפניו פירושא לא כקב ואכב, דהיינו  
לתכשיט ולתענוג, כ"א אסור לאיש תכשיט כלל).

ת. בכל אופן אסור. בכיס - אין ע"ז שם תכשיט וחייב. והמחובר לשרשרת זהב - אינו בטל לשרשרת דיש לו חשיבות בפנ"ע, וגם יש בזה חשש דילמא שלף גם לאיש דדרכו בכך להראות לחבירו את השעות, וגם אם יהיה מגולה לעין כל אסור, דעיקרו לתשמיש אלא שממילא מתקשט בו, וראיה שבזמן שהוא מתקלקל ואינו הולך אין דרך בנ"א לשאת אותו, ובמילא יש בזה חיוב כדמוכח בירושלמי (ביארה ד"ה בזה).

### סעיף י"ב

**יא. (1) האם מותר לחייט לצאת במחט התחובה לו בבגדו? (2) ומה הדין אם יצא במחט התחובה לו בבגדו - במקום שהדרך לתחוב בו בחול לפרקים, ובמקום שאין דרך הוצאתו לכך?**

ת. (1) אסור (ש"ע). (2) במקום שהדרך לתחוב בו בחול לפרקים - חייב, כנ"ל סעיף ח' עיי"ש החילוק בין נקובה או לא ובין איש לאשה. ובמקום שאין דרך הוצאתו כך; א. המחבר פסק כר' מאיר דפטור, דהוי הוצאה כלאחר יד, והיינו במקום שאין דרך להוציא כך כלל ואינו אלא להראות אומנתו, וגם הוא עצמו במקום אחר אינו רוצה שתהא תחובה בבגדו שידעו שהוא חייט, ולפעמים גם לגנאי יחשב אותה. ב. הגר"א פסק כר' יהודה, שאומן דרך אומנתו חייב. ובחמד משה מצדד שגם הרי"ף והרא"ש דעתם כן (מ"ב מ"ז, ושעה"צ כ"ח).

### סעיף י"ג - י"ד

**יב. (1) בגד שאינו בגד גמור ולבש אותו להצילו שלא יתטנף, האם מותר לצאת בו ומה הטעם? (2) דבר שהוא בגד ולבשו דרך מלבוש, אבל כוונתו רק משום אצולי טינוף או כדי לינצל מצער, האם מותר לצאת בו? (3) האם מותר לאיש ולאשה ללבוש בגד מפני הגשם או כובע שמניחים על הראש או לפרוס בגד על הראש לבד, ומה הטעם?**

ת. (1) אסור, דכל אצולי טינוף משוי הוא, אם לא שהוא מלבוש גמור, (ש"ע, ומ"ב מ"ח). (2) בכל אופן מותר (ש"ע). ומבאר בב"י בסוף הסימן (נד): דלא גרע מסדינים שמביאים הבלנים ומלבדים הקשים [לקמן סעיף ל"ה והיינו כשאנים קשים הרבה], שמותר להביאם דרך מלבוש [דלא כהאגור שאסר לצאת בבגד להציל מטינוף אצ"כ לובשו לפעמים מפני הרוח הקור והגשמים]. (3) בדרך מלבוש מותר, ולכן מותר ללבוש בגד מפני הגשם או כובע על הראש, אבל אסור לאשה ליתן בגד על צעיפה כשמונח על ראשה, כלומר בהנחה בעלמא, כמו חתיכת בגד פשתן קטנה שאינו דרך מלבוש, כשעושה כן לאצולי טינוף, אבל אם כוונתה כדי להנצל מצער הגשמים מותר בכל אופן. ואם מתעטפת בה ראשה משמע מהמג"א (כ"ג) דמותר והפמ"ג פי'

למחות בזה שיש על מי לסמוך מ"מ בעל נפש יחוש לעצמו שלא לצאת בטבעת כלל.

### סעיף י"א

**ח. (1) דבר העשוי לתכשיט ולהשתמש בו כגון מפתחות של כסף האם מותר לצאת בו, ומה הטעם? (2) ומה הדין לצאת עם התיק של המשקפיים או בנדן של כסף? (3) ובמקום שאין עירוב האם מותר לצאת עם המשקפיים על החוטם, והטעם?**

ת. (1) אסור, משום מראית עין שהרואה אומר שלצורך תשמיש מוציא. ויש מתירים אם הוא של כסף, דכיון שאין דרך לעשות מכסף הרי עיקרו לתכשיט, ולכן כשמוציאו לשם תכשיט מותר (ש"ע ומ"ב מ"ב). [וס"ל להב"י דלפ"ז אף לאשה מותר דהא יכלה לאחויי בעוד המפתח עליה וגם אינו נקל כל כך למשלפיה, אבל מהט"ז (ו') משמע דרך לאיש מותר ולפ"ז מפרש בשעה"צ (ל"ו) דע"כ מיירי שזה המפתח דרך לילך בו האיש לבד, דאל"ה אסור כיון דעשוי לאיש ולאשה כדלעיל סי"ט. ועיין לבושי שרד]. ואם מוציאו להשתמש - להמ"ב בודאי אסור (שעה"צ ל"ח) [ומהב"י ו"הט"ז נראה שמוותר]. ומשמע מהמחבר דס"ל כדעה הראשונה לאסור בכל אופן, ומ"מ אין למחות במקילין דכתב הדרכ"מ בשם האגור דבאשכנז נהגו כהמתירין (מ"ב מ"ב). (2) אם יש בו משקפיים או סכין אסור, דאינם בטלים לגבי התיק והנדן דאדרבה הם עיקר (רמ"א ומ"ב מ"ד). (3) בודאי אסור, דילמא יפלו מעליו ואתי לאתויי ד"א (מ"ב מ"ד בשם החי"א).

**ט. מפתח של ברזל ונחושת הקבוע בחגורה, האם מותר לצאת בו ומה הטעם? (1) כשהוא קבוע ומחובר בראש החגור כעין זענקל? (2) כשקובע ומחברו באמצע החגור?**

ת. (1) הרשב"א אסר, ובתשובות מהרי"ל התיר כשעשוי כעין זענקל, והביא הרמ"א ב' הדעות, אבל הט"ז (ז') כתב דבזמן הרשב"א לא היו נוהגין ללכת בזענקל אבל לדידן מודה. (2) אסור דאין זה תכשיט (מ"ב מ"ה, ועיין מחצה"ש), ואם הוא תלוי בשלשלת כסף דעת הט"ז (ז') דאפילו מפתח של ברזל וקבוע באיזה קרס בסופו מותר, והתו"ש אסר אפילו מחובר בסופו דכיון שהוא תשמיש בפני עצמו ואינו מחובר עם השלשלת אינו בטל לגבה (שעה"צ מ"ה).

**י. האם מותר לצאת בשעון המונח בכיס או המחובר לשרשרת זהב בצוואר?**

5 פסצה"צ ל"ח אסר, ומביא"ה הוכיח מהירושלמי פרק פאה אשה סוף הלכה ד' דיש פנה חיוה חטאת, אף לביארה בפ"י אשכנזי דהפסולתא היא כשחצ"א כד' לפתוח ולנצול פה, וכיון שצ"ע מכסף או זהב ס"ל להרא"ש דמותר, וכ"כ הט"ז סק"ו ומפרש הפסולתא כפי' דפרי הירושלמי פרק פאה אשה סוף הלכה א' דהמתירא פירש "הצט"י לכת ולכת" אסור, היינו לאיש ולאשה, אפ"ל הצט"י לתכשיט ולשתמש מותר, ומה שהקשה הביא"ה מהירושלמי הלכה ד' אולי פירש דהוא ש"ה יחידא שהא קש"ר צ"ל וצ"א.

6 פאנחת אלצ"ר ח"ט סי' ד' מתיר כפי' ידיות או מחמת רפואה, וצו"ש לצי"ן רה"ר אמרי.

מפרש שאף כוונת הט"ז להתיר רק במקום עירוב (שעה"צ ע').

### סעיף כ"ג

**טו.1) דבר שאינו מהבגד עצמו אבל הוא מחובר לבגד, כגון כיסים, כפתורים [כובעים], זגים או מטפחות או שאר דברים שחיבר לבגד, האם מותר לצאת בהם, ומה הטעם? 2) מה הפי' מחובר, בתפירה או בקשירה או בעניבה?**

ת.1) דבר שדרכו להיות מחובר דהיינו כיסים, וכובעים המחוברים למעיל, וכן זגים שהיה הדרך בזמנם לנוי להיות בכל הבגדים לנוי מותר שלא הטריחוהו להפסידו ולהתנגות (רמ"א, ביאור"ה ד"ה שדרכו, ומ"ב פ"א). וכן מטפחת המחובר בתפירה מותר (רמ"א), והטעם; להג"א - כיון שהדרך בכך ה"ז בטל, ולכן בזמננו שאין הדרך בכך אסור אע"פ שתפור, ולדעתו זה נקרא דבר חשוב, [משא"כ בעגולים ירוקים כיון שאינו חשוב אין צריך תפירה ודי אם מחובר שם קצת (מ"ב פ"ד)]. ולהט"ז (י"ד) והמג"א (ל"ד) הטעם שהמטפחת בטל כיון שאינו דבר חשוב ולא ניח"ל לפרש הטעם להיתר משום שהדרך להיות מחובר כך, דס"ל דמה שבנ"א עושים בשביל שבת אין זה נקרא שהדרך בכך, ולפ"ז צ"ל שעגולים ירוקים בטלים טפי לבגד לכן סגי במחובר קצת, משא"כ בזה שאינו בטל רק כשתפור (שעה"צ ק"ג). 2) דבר חשוב כזגים - צריך שיהא תפור, דילמא מיפסיק ואיתי לאתווי (ש"ע). מטפחת - כשמחברו בראש החגורה וחוגר עצמו בו מתיר הט"ז (י"ד) אפי' בעניבה, ויש מהאחרונים שחולקים דבעינן דוקא קשר של קיימא (מ"ב פ"ד). עגולים ירוקים שגזרה המלכות - מותר לצאת בהם אפילו מחובר קצת, דלא חיישינן שיטלם שאימת מלכות עליו, ולא חיישינן דילמא מיפסיק ואיתי לאתווי שאין זה חשיב (רמ"א, ומ"ב פ"ג).

### סעיף כ"ה

**טז.1) באר לדעת רש"י באיזה אופן נעשה גברא מומחה? 2) ובאיזה אופן נעשה קמיע מומחה? 3) באר לדעת התוס' והרא"ש ושאר ראשונים באיזה אופן נעשה גברא מומחה? 4) ובאיזה אופן נעשה קמיע מומחה? 5) באיזה אופן נעשים הקמיע והגברא מומחים ביחד? 6) ולמאי בעינן שיהיו שניהם מומחים?**

ת.1) כתב ג' מיני קמיעים לג' חולאים וכ"א הועיל פעם אחת לחולה אחר (דלאחד, בעיא בגמ' שמה מזליה דחולה הוא), נעשה גברא מומחה לכל מיני קמיעין. 2) כשאותו סוג קמיע הועיל כל אחת לאדם אחד נעשה לחש זה מומחה מיד הכותבו, ואם נכתב ע"י ג' בנ"א נעשה הקמיע מומחה מיד כל אדם (ביאור"ה ד"ה כגון). 3) כשכתב ג' קמיעין שווין באותו לחש וכ"א הועיל לאדם אחר פ"א נעשה גברא מומחה לאותו קמיע [אבל אם ריפא רק חולה אחד, גם החולה בעצמו אסור לצאת בו,

כוונתו אף קצת מגופה והחיי אדם כתב רוב גופה והמ"ב (שעה"צ כ"ז) תמה מניין לו [אבל כן הוא בט"ז (י) בגירסא שלפנינו].

### סעיף ט"ז

**יג.1) האם מותר לצאת בנעלי בית לרשות הרבים? 2) ומה"ד אם שכח ויצא בהם?**

ת.1) הרשב"א מתיר אע"ג דמשתלפי במהרה וממילא, [והיינו ע"י חליצה בידים ובלא התרת קשר] מ"מ כיון דמחופה עור הוא מהודק קצת ולא מישתמיט, והאגור אסור דילמא משתלפי, והרמ"א הביא ב' הדעות ולא הכריע. ודעת הט"ז (כ"ז) להקל דכיון שאין דרך לילך יחף ברה"ר אף לדעת המחמירין לא חיישינן, אבל במקום שדרך איזה אנשים לילך יחף לדעת האגור יש להחמיר (שעה"צ ס"ב), והתו"ש מפקפק קצת בדבריו דאף במקום שאין דרך לילך יחף אסור להאגור (משום שיש מקצת אנשים פחותים שהולכים יחפים) וכתב המ"ב (ס"א) דבמקום רפש וטיט אין להקל. 2) אין צריך להסיר משום כבוד הבריות, וה"ה בכל הני שאסורין משום דאתי לאתווי (שעה"צ ס"ד).

### סעיף י"ז - י"ח

**יד.1) חגר - האם יכול לצאת במקל - כשאפשר לו לילך זולתו וכשאינו אפשר לו? 2) זקן - האם יכול לצאת במקל - כשאפשר לו לילך זולתו וכשאינו אפשר לו? 3) סומא - האם יכול לצאת במקל - כשאפשר לו לילך זולתו וכשאינו אפשר לו? 4) אדם חשוב שהולך עם מקל לכבוד - האם יכול לצאת במקל? 5) אדם בריא, שמהלך במקום משופע או קרח וחושש שיפול, האם יכול לצאת במקל?**

ת.1) חוגר שאינו יכול בלא מקל, מותר לילך בו אפילו אינו קשור בו, דה"ל כמנעל ידיה. אבל אם אפשר לו לילך זולתו ואינו נוטלו אלא להחזיק עצמו אסור (ש"ע). [דעת המ"ב דהוי משא וחייב, וכ"כ האו"ז בהדיא, דלא כהפמ"ג שס"ל כהלבוש שהוא משום גזירה דילמא אתי לאתווי ד"א בלא סמיכה (ביאור"ה ד"ה אבל)]. וחולה שעמד מחליו דינו כחוגר. 2) אם אינו נוטלו אלא להחזיק עצמו אע"פ שגופו מתנענע אסור, דהוי המקל אצלו כמשוי כיון דבביתו הולך בלי מקל, אבל אם הזקין כ"כ דא"א לו לילך כלל בלי מקל מותר (מ"ב ס"ד). 3) סומא אסור לצאת במקל, דעצם ההליכה אפשר לו בלא מקל ואינו אלא ליישר פסיעותיו (ש"ע ומ"ב ס"ה). 4) מקל תפארת שנושאו לכבוד אסור, דלא הותר לישא תכשיט בידו (מ"ב ס"ו) [דלא כהא"ר דס"ל דכיון שבזה דרך התכשיט הוא כך מותר, ועוד דעכ"פ הוי לתכשיט ולתשמיש שאסור (שעה"צ ע"א)]. 5) במקום גשמים והמקום משופע או במקום קרח שמפחד ליפול - הט"ז מתיר וכמה אחרונים חולקים (מ"ב ס"ה), ור' יוסף שאול



**בביצת החרגול ובשן של שועל ובמסמר הצלוב? (2) כשאני ניכר שהוא משום רפואה? (3) לחש - כשעדיין לא איתמחי או שבדקו בו ולא הועיל? (4) בקמיע שאני מומחה?**

ת. 1) מותר, ואין בו משום דרכי האמורי, דיודעים שהוא לרפואה. 2) בדברים הנ"ל כיון שיודעים שהוא לרפואה הוי כניכר, אבל בדברים שאני ניכר אסור (מ"ב ק"ה). 3) לחש - כשעדיין לא איתמחי, מותר. ואם בדקו בו ולא הועיל, אסור (ש"ע). [ונב"י הביא בזה פלוגתא דרש"י ס"ל דלחש כיון שאני ניכר רפואתו יש בו משום דרכי אמורי ואסור, אבל הרא"ש הקשה דמצינו בגמ' כמה לחשים שהיו עושים, ולכך ס"ל דוקא כשעושה מעשה ואינו ניכר רפואתו כגון אילן שסוקרו בסיקרא, אבל לחש כיון שיודעים שמרפא מותר, והר"ן רוצה להתייר אף לחשים שאין יודעים אם מרפא מספק כיון שיש לחשים שמרפאים הוי כניכר, וכ"כ המחבר] 4) מותר, ומוכח מדתנן אין יוצאין בקמיע שאני מומחה משמע דבחול מותר, ומ"מ כתב המחבר דיש מי שחשש [רבינו יונה] בכל קמיע שאני מומחה משום דרכי האמורי. ומ"מ בחולה שיש בו חשש סכנה לכר"ע מותר (מ"ב ק"ז).

#### סעיף כ"ח

**כא. 1) קשר לרגלו דבר לרפואתו - האם מותר לצאת בו? (2) ומה הדין בדבר שאני מרפא רק מגין עליו שלא ינגף? (3) והאם יש נפק"מ אם קשרו בבגד או בסמרטוט, ומה הטעם?**

ת. 1) מותר (ש"ע). 2) להטור אסור וכן משמע מהמחבר כאן, וכן בסעיף כ"ב שכתב "וגם הם מרפאין". אבל לרבנו ירוחם והרמב"ם ועוד, מותר אפילו להגן מצער וכ"מ מהמחבר בסעיף י"ג (וכבר הקשה כן רע"א וצ"ע). 3) לדעת הפרמ"ג בסמרטוט לכ"ע מותר דלא חשיב ובטיל לגבי המכה, ופלוגתא דלעיל הוא כשכורך על המכה דבר חשוב כדי שלא ישרט דלהרמב"ם מותר (מ"ב ק"ח) [דלא כחיי"א דס"ל להיפך בדבר חשוב לכ"ע אסור, ומחלוקת הנ"ל הוא רק בסמרטוט (שעה"צ קל"א)].

**כב. אדם שנחתכה אצבעו בשבת; (1) האם מותר לצאת בבגד שכרך על אצבעו - כשכבר יצא בו שעה אחת מבעוד יום או לא יצא? (2) האם מותר לצאת בסמרטוט שכרך על אצבעו - כשכבר יצא בו שעה אחת מבעוד יום או לא יצא?**

ת. 1) לדעת הגר"א אסור אא"כ יצא בו שעה אחת מבעוד יום, אבל לדעת המחבר בסעיף נ"א מותר אפילו לא יצא בו (מ"ב קפ"ב), ובביאור"ה בסוף הסימן (ד"ה הכרוכים) כתב דלמעשה צ"ע. 2) יש להקל בסמרטוט, ואף שהגר"א ס"ל גם בזה דבעינן שיצא שעה אחת מבעור, [וכ"ד הטי"ז בסוף הסימן] המג"א והפמ"ג והחיי"א מקילים (שעה"צ ק"ל).

דהוי קמיע שאינו מן המומחה כ"ד המג"א, אבל הפרמ"ג ולבושי שרד מפפקין (מ"ב צ"ט). 4) לדעת תוס' כשהקמיע הזה הועיל ג' פעמים אפילו לאדם אחד נעשה אגרת זו מומחה לכל חולה, דיותר יש לתלות בהמחאת קמיע מבמזליה דחולה (ביאור"ה ד"ה וריפא), ואם ריפא אדם אחד בג' אגרות לאותו חולי אבעיא דאולי מזליה דחולה הוא, ועיין לעיל שנחלקו אם מותר להחולה. 5) כגון שריפא ג"פ באותו קמיע לראובן וג"פ בקמיע ב' לשמעון, וב"פ בקמיע ג' לראובן או שמעון ופ"א בקמיע ג' ללוי (מ"ב צ"ז), [וכן כריפא בקמיע א' לראובן שמעון לוי, ובקמיע ב' ליהודה יששכר זבולן, ובקמיע ג' לראובן שמעון ובנימין (שעה"צ קט"ז)]. 6) אין צריך שיהיו שניהם מומחים, ונפק"מ רק כשאבד הגברא המחאתו (מ"ב צ"ז).

**יז. 1) איך פסק השו"ע מתי נקרא גברא מומחה ומתי נקרא קמיע מומחה? (2) ואיך נפסק להלכה במשנ"ב וביאור"ה?**

ת. 1) המחבר פסק כהתוס' והרא"ש, דגברא נעשה מומחה רק לקמיע שהתמחה, וקמיע נעשה מומחה רק אותה אגרת. 2) במ"ב (פ"ט) מבאר דעת המחבר כנ"ל, ובביאור"ה (ד"ה כגון) מיקל בעת הצורך דיש לסמוך על רש"י, דגם הב"י אילו היה לפניו פירוש רבינו חננאל ורבינו יהונתן לא סתם כן בשו"ע להחמיר.

**יח. 1) מה טעם אסרו לצאת בשבת בקמיע שאני מומחה? (2) ומה הדין בקמיע מומחה - של כתב ושל עיקרין? (3) ומה הדין בקמיע מכתבי הקודש?**

ת. 1) כיון שאינו תכשיט (סי' ש"ח מג"א נ"ז, דלא כמהרש"ל) [ועיין בביאור"ה ד"ה כגון דבכל גוני אינו חייב כדאיתא במשנה וכ"כ לקמן סי' ש"ח סעיף ל"ג במ"ב ס"ק קכ"ט דכיון שהוא דרך מלבוש איסורו רק מדרבנן]. 2) אין נפק"מ לדינא דכל שהוא של מומחה יוצאים בו, ובלבד שלא יקשרנו בשיר או בטבעת ויצא בו לרה"ר שאז יאמרו שיוצא בו לשם תכשיט וזה אסור דלאו תכשיט הוא (ש"ע). 3) אסור לצאת בה לרה"ר אלא כשמחופה בעור או דבר אחר, דאל"ה חיישינן שיצטרך ליפנות ויסירים מעליו ויטלטלנו ד"א ברה"ר, אך בחולה שיש בו סכנה אם נוטלם מעליו, כיון שאין צריך להסירים, מותר בכל גווני (מ"ב ק"א).

#### סעיף כ"ז

**יט. האם הרופא נאמן לומר על עצמו שהוא מומחה או על הקמיע שהיא מומחית, ומה הטעם?**

ת. נאמן בין עצמו ובין על הקמיע, דלא חשדינן ליה שיכוין להכשיל (ש"ע ומ"ב ק"ג).

#### סעיף כ"ז

**כ. האם מותר לצאת בחול בדברים דלהלן או שחוששים לדרכי האמורי, ומה הטעם; (1)**

אפי' במקופל ומונח סביב הצואר. ב. הגר"א מפרש שרק שני צידי העליון מקובץ ומונח סביב הצואר, אבל שוליה התחתון שמאחוריה משולשל למטה (מ"ב קט"ז). ג. הט"ז (כ"ד) יצא לידון בדבר החדש דאם מצא הטלית מקופל וכורכו סביב צווארו דרך עיטוף שרי בכל המקומות רק אם לבשה תחילה כמות שהיא על פני רוחב הטלית ואח"כ קיפלה חייב, וכן הדין בסודר, אבל האחרונים לא ס"ל כוותיה, וגם הוא בעצמו מחמיר למעשה (ביאור"ה ד"ה מותר לצאת). 2. להמג"א ותו"ש אסור, ולפירוש הגר"א מותר גם במדינתינו. 3. בכל אופן אין איסור מצד הציצית דנוי הם לבגד, דומיא דלילה דמותר לילך אע"ג שאינו חייב אז בציצית (ביאור"ה ד"ה בטלית).

(לגבי אשה בטלית מצויצת כהלכתה עיין סעיף מ"ב).

### סעיף ל"א

**כו. 1) מה הדין לצאת מעוטף בטלית ולקפלה מכאן ומכאן בידו או על כתיפו - כשכוונתו כדי שלא יקרעו או שלא יתלכלכו או להתנאות כך? 2) ומה הדין במלבושים דידן - ומה הנפק"מ ביניהם?**

ת. 1) כשרק הקצוות מקופלין ומונחים על כתיפו ליכא חיובא, ומ"מ אם עושה כן כדי שלא יקרעו או שלא יתלכלכו אסור, ואם להתנאות כך כמנהג אנשי המקום במלבושן מותר (שר"ע, ומ"ב קט"ז). 2) מלבושים שלהם היו יריעה אחת מרובעת, אבל מלבושים דידן שהוא לבוש בהם ומוציא ידיו מתוכה מותר לתפוס קצתם בידו להגביהם כדי שלא יתלכלכו או שלא יעכבוהו ללכת, דאכתי נשאר עליו עצם הבגד דרך מלבוש (שר"ע ומ"ב קט"ז). ומ"מ כתב המג"א (מ"ד) שאין להקל להגביה הרבה דנעשה כמזבז.

### סעיף ל"ב

**כז. 1) מה הדין לצאת במעוה הצוררים לו בסדינו או בכיסו התחוב בבגדו? 2) ומה הדין להסתובב אתם בבית או בתוך העירוב? 3) מה הפי' במה שכתב הרמ"א 'אם צריך לו? 4) מה טעם ההיתר במנוקבים, ולמה הוצרך הרמ"א להיתר במנוקבים?**

ת. 1) חייב, דדרך הוצאה היא (מ"ב קי"ט). 2) אסור, אא"כ צריך לו או שהם מנוקבים כדלקמן. 3) להט"ז (כ"ב) הפי' שצריך לו להסדין, דכיון שאין נושא אותם בהדיא אלא אגב הבגד מותר. ולהמג"א לא הותר בשביל זה לטלטלו, ומפרש אם צריך לו היינו שירא שלא יגזלוהו (שעה"צ קמ"ה). ועיין לקמן דעת הגר"א. 4) להט"ז (כ"ב) אין על זה שם מוקצה כיון ששייך שיתלה אותם על צוואר בתו לתכשיט, והוצרך הרמ"א

**כג. 1) האם מותר לצאת בסנדל המסומר שהוא משונה ממה שגזרו חז"ל? 2) ומה"ד בסנדלים שלנו המסומרים (טור וב"י)?**

ת. 1) א. הכל בו אוסר מדינא כיון שמסומר לחזק. ב. הגהות מימונית מתיר מדינא ואוסר ממנהגא וכ"כ הטור דסנדלים שלנו המסומרים מותר לצאת בהן ומ"מ נהגו בהם איסור ואין לפרוץ גדר. ג. רבינו ירוחם ס"ל שהוא מנהג בטעות שהיו סבורים שזהו סנדל המסומר, ועם כל זה לא היה מתירו בפניהם במקום שנהגו בו איסור, אע"פ שאין להם על מה שיסמכו לאסרו. ד. הר"ן כתב טעם למנהג לפי שדרכו לצאת מן הרגל ואיכא למיחש דילמא אתי לאתויי. ה. בשו"ע לא הובא כלל איסור זה, דאין בינינו סנדל המסומר, (משב"ז י"ח). 2) לדעת הרא"ש כל הסנדלים שלנו מותרים כיון שצורתו נעלמה ממנו ולא אסרו אלא כיוצא באותו סנדל המסומר, ורבינו ירוחם חולק כנ"ל.

### סעיף כ"ט

**כד. 1) מה הדין לצאת לרה"ר בטלית מקופלת כולו על כתיפו? 2) ומה הדין לצאת לרה"ר בטלית ששוליה מקופלים על כתיפו? 3) וכמה צריך שיכסה הטלית את גופו?**

ת. 1) חייב לכו"ע אפילו לדעת ר"ח (ב"י וט"ז י"ט). 2) כשהטלית גם על ראשו משמע מר"ח שפטור אבל לדעת הטור ושבלי הלקט חייב, וכ"פ המחבר אמנם במקום שנהגו כך מותר וכ"פ המחבר בסעיף ל', [והגר"א מפרש דמה שהתיר המחבר בסעיף ל' היינו כששוליה התחתון משולשל למטה], וכן הדין בסודר כיון שנהגו כך וכ"פ המחבר בסעיף ל"ד (מ"ב קט"ז). 3) כשיש בה שיעור להתעטף רוב גופו מותר אפילו במקופלת על כתיפו, וכשאין בה שיעור הנ"ל בעינן שיקשור שני ראשיו למטה מכתפיו זה עם זה דהוי כאבנט, [ולדעת רש"י צריך בכל אופן לקשור כדי שלא יפלו], וגם במקופלת אין היתר אלא כשלבשו כך אבל אם פשטו להתעטף בו גופו בעינן שיהא לבוש בו רוב הגוף כמנהג המדינה בבגד ההיא דאל"ה אינו דרך לבישה (ב"י ומ"ב קכ"ט).

אמנם הט"ז מפרש לדעת הרמב"ם שאסור לצאת בסודר אא"כ נמשך על רוב גופו, אבל רוב הפוסקים לא ס"ל כוותיה (ביאור"ה ד"ה ואם, שעה"צ קל"ה).

### סעיף ל'

**כה. 1) מה הפי' במה שכתב השו"ע מותר לצאת ברה"ר בטלית סביב הצואר? 2) ומה הדין ללכת כך בזמננו? 3) ולמה בכה"ג הציצית אינם נחשבים משא?**

ת. 1) א. המג"א (מ"ג) ותו"ש פי' דמיירי במדינות שנהגו לצאת כן בחול בבתיהם, ולכן מותר



שהוא מקופל אסור אפילו דרך עיטוף דבעינן בכל גוני שיהא חופה ראשו ורובו, ומחמיר כן למעשה] (ביאור"ה ד"ה ואם אין).

### סעיף ל"ה

**ל. (1) האם מותר להתעטף בלבדים הקשים כשהם עבים או דקים, ולצאת בהם לרה"ר או לכרמלית? (2) ומה"ד כשאין קשים הרבה כשהם עבים או דקים?**

ת. (1) אפילו בדקין אסור אם הם קשים הרבה, דאינו דרך מלבוש, והוי כמשאוי ואסור (מ"ב ק"ל). (2) דוקא אם הם דקים כמו הבגדים (מ"ב קל"א). [בב"י סעיף י"ד (בסוף הסימן) מתיר בלבדים הקשים דרך מלבוש, וצ"ל דלא מיירי בקשים הרבה אלא בבינונים].

### סעיף ל"ו

**לא. (1) האם מותר לצאת בשתי מלבושים זה על גב זה? (2) ומה הדין לצאת בשתי חגורות זה על גב זה, עם הפסק בגד ביניהם ובלי הפסק בגד, ומה הטעם? (3) דין דשני חגורות הוא מדאורייתא או מדרבנן? (4) ומה הדין לחגור פאציילקע על החגורה או לקושרו בראש החגורה? (5) והאם מותר לחגור המטפחת סביב הרגל או סביב הצואר? (6) מעיל שתפור בו אבנט ורוצה לחגור עליו אבנט ולהשאיר את התפור אינו חגור - מה דינו? (7) ומה הדין ללבוש שני כובעים או שני אנפילאות זה ע"ג זה?**

ת. (1) מותר אפילו לצורך חבירו, דכיון שהוא דרך מלבוש לא מיחזי כמשאוי (שר"ע) [דלא כשבלי הלקט שאסר כשאין צריך אלא לאחד מהם, דס"ל שלא התירו אלא בדליקה]. (2) המחבר מתיר אפילו אין מלבוש מפסיק, והרמ"א אסר א"כ מלבוש מפסיק ביניהם דמה הנאה יש בזה ומיחזי כמשוי, [בכל בו בשם היראים אסר אפילו מלבוש מפסיק ביניהם שלא התירו אלא בדליקה (ב"י ד"ה וכתב)]. (3) לכו"ע אינו חייב, דהוי דרך לבישה [ומהר"ן משמע לכאורה דחייב ויש לדחות, (שעה"צ קס"ה)]. (4) על החגורה אסור, וכתב החי"א דבזה אף להמחבר אסור דאין הדרך כן ומינכר שמערים, ואפילו בכרמלית אסור. ובראש החגורה מותר דנראה כחגורה ארוכה ויחגור גם בזה (מ"ב קל"ג). (5) סביב הרגל אסור דאינו דרך מלבוש, וסביב הצואר מותר (מ"ב קל"ג). (6) מותר, דהתפור בטל לבגד (מ"ב קל"ה). (7) שני כובעים - מותר שכך דרכו בחול לשום כובע גדול ע"ג כובע קטן. שני אנפילאות - מותר דהוי כשני סרבליים. (מ"ב קל"ו קל"ז)

### סעיף ל"ז

**לב. (1) האם מותר לצאת בכפפות יד בשבת, ומה הטעם? (2) והאם צריך שיקשרם או יתפרם מערב שבת, ומה הטעם?**

להתיר בכה"ג לכו"ע אפילו להוציאם בידו (ביאור"ה ד"ה אם). ולהמג"א (מ"ה) נקיבה בעלמא אינו מועיל להסיר לגמרי שם מוקצה, אלא הכא משום שירא שיגלוהו התירו, [דלהסיר לשם מוקצה בעינן שנקבה לתלותו בצוואר בתו או שיחדו לתשמיש] (שעה"צ קמ"ז).

הגר"א ס"ל כהמג"א, ומפרש דגם ברישא בצרורים בסדינו אין היתר כי אם במנוקבים, דאל"ה נעשה הסדין בסיס להמעות, וכ"מ מסקנת הפמ"ג, אא"כ נקבה לתלותה בצוואר בתו שאז אין עליו שם מוקצה כלל (מ"ב קכ"א).

### סעיף ל"ח

**כח. (1) לצאת בכסף התפור בבגדו - האם חייב או אסור, ומה הטעם? (2) ומה הדין במקום פסידא - כשצריך לצאת מביתו וירא שלא יגלוהו, ומה הטעם? (3) אם לא תפרן מבעוד יום - האם יש דרך להוציאן במקום פסידא?**

ת. (1) כסף תפור הוא שלא כדרך הוצאה ומ"מ אינו בטל לגבי הבגד משום דחשוב, ולכן אסור (מ"ב קכ"ב). [הב"י ר"ל דחייב חטאת דאיכא למימר שדרך הוצאתם כך להולכי דרכים, ואח"כ מצא תשובות מהר"ם שיש בזה רק איסור]. (2) הב"י אסר, אבל הרמ"א כתב שיש מתירים במקום פסידא, ומפרש בדרכ"מ (י) דמהר"ם שאסר מיירי ברה"ר גמור אבל לדין דלית לן רה"ר גמור המיקל לא הפסיד. והלבוש ס"ל דלהמתירין הוא אפילו ברה"ר גמור כיון דלאו דרך הוצאה היא, וכ"כ רע"א והמ"ב (שעה"צ קנ"ב). (3) המג"א (מ"ו) אסר, והט"ז (כ"ג) מתיר בין בגדו לבשרו דהוי הוצאה כלאחר יד, כ"כ הבאר היטב (כ"ט), אבל הפרמ"ג (א"א מ"ו) מפרש שגם המג"א מתיר בכה"ג ומ"מ טוב יותר לתפור.

### סעיף ל"ד

**כט. סודר המקופל על כתפיו; (1) האם מותר לצאת בו כשאין נימא כרוכה על אצבעו? (2) מאי שנא מטלית שאסור בכה"ג? (3) ומה הדין כשאין בו שיעור כדי לחפות ראשו ורובו? (4) כשיש בו שיעור לחפות ראשו ורובו, האם יכול לקפלו על כתפיו?**

ת. (1) מותר (שר"ע) [דלא כמ"ד הכא בגמרא (מ"ב קכ"ח)]. (2) דבסודר דרך לבישתו כך בחול לקפלו על כתפיו, והיינו במקומות שדרך איזה אנשים לילך כך לפעמים [כגון הרטנן שיוצאין כך בעת הריצה] (מ"ב קכ"ז). (3) אסור לצאת בו א"כ קשר שני ראשיו למטה מכתפיו דהוי כמו אבנט (שר"ע). (4) יכול לקפלו דדרך לבישה הוא, אבל אם פשטו להתעטף בו בעינן שיהא לבוש בו רוב גופו כמנהג המדינה בבגד ההוא [דלא כהט"ז שפי' דאע"פ שלרש"י והטור מותר כשמקפלו ומתעטף בו מ"מ לדעת הרמב"ם כל

### מה הדין להניח הטלית על כובע רחב שעל ראשו, והטעם?

ת. 1) אם הוא קשה אסור משום אהל ואף שהוא בלא דפנות אסור מדרבנן דכיון שעשו להגן מהשמש הוי אהל עראי (מ"ב קנ"א. 2) א. כיון שאינו קשה ונכפף למטה. ב. אפילו אם הוא קשה אינו מתכוין בלבשתו לצל רק לכסות ראשו. ג. אם עשוי בשפוע יש לצדד דלא נקרא אהל. ד. בא"ר כתב הטעם שסומכים בזה על שיטת רש"י שאין בכובע איסור אהל כיון שהוא דרך לבישה, ולכן אין למחות אפילו בכובע קשה אף שנעשה לצל ויש בו טפח, אבל במקום שלא נהגו בודאי יש להחמיר (מ"ב קנ"ב). 3) יש נמנעין כדי שלא יהיה הטלית מכאן ומכאן כמו דפנות, ובמג"א מפסק דכשעיקר כונתו בכובע לעשות אוהל להיות לצל אסור אף בלא דפנות. ובמחצה"ש מיישב [דע"י משיכת הטלית אין הכובע עומד בשיפוע, והוי פסיק רישיה]. אך מה שאין מניחין הטלית על הכובע הקטן אין לזה טעם וריח (מ"ב קנ"ב).

#### סעיף מ"א

לו. 1) כובע העשוי להגן מפני החמה והגשמים, האם מותר לצאת בו בשבת ובאיזה אופנים ומה הטעם - כשהוא הולך גם עם כיפה על ראשו ובאינו הולך עם כיפה? 2) ומה הדין בסתם כובע שאדם נושא על ראשו - כשהוא הולך גם עם כיפה על ראשו ובאינו הולך עם כיפה?

ת. 1) אם יש לו כובע קטן תחתיו אסור, דחיישין שתגביהנו הרוח ואתי לאתויי ד' אמות אא"כ הוא מהודק, או שהוא עמוק שראשו נכנס לתוכו, או שקשור ברצועה תחת גרונו, באופן שלא יגביהנו הרוח (שר"ע, ובט"ז משמע שאפילו חוץ לעירוב יש להחמיר בזה. ואם הולך בלי כיפה על ראשו מותר, דבודאי לא ילך בגילוי הראש (מ"ב קנ"ד. 2) דינו כנ"ל שאם הולך גם עם כיפה אסור, ובמג"א (נ"ב) בשם המשאת בנימין מתיר כשאין דרך בני אדם לילך ברחוב בלא כובע זה, דודאי לא ישאנו בידו, והמ"ב לא העתיקו משום דדרך לשאתו בידו לפעמים (שעה"צ קצ"ב).

#### סעיף מ"ב

לו. המוצא תפילין בשבת בבזיון במקום שאין משתמרים, מה יעשה אתם? 1) בשעת הסכנה? 2) אם יש בהן רצועות - והן קשורות או אינן קשורות? 3) אם אין להם רצועות - בזמנם ובזמננו? 4) אם הם רבים שאינו יכול ללבשם?

ת. 1) מכסן והולך לו (שר"ע. 2) אם אין סכנה - אם יש בהם רצועות שבכך ניכר שהם תפלין ולא קמיעות והן קשורות שיכול ללבשן מכניסן זוג זוג דרך לבישה עד שיכניסן כולם.

ת. 1) על כל יד בנפרד מותר, ויש מחמירים מחשש שישלפם ויטלטלם מפני כנה העוקצתו (ובב"י בשם האגור כתב הטעם שמא יפלו) וכתב המחבר דראוי לחוש לדבריו, והמ"א (נ"י) כתב שנהגו להקל משום שאין לנו רה"ר וטוב להחמיר. 2) להמחמירים הנ"ל צריך שיתפרס בבתי ידים של מלבושיו או שיקשרם בקשר של קיימא, והקשו הט"ז (כ"ז) והגר"א ע"ז דמה יועיל לו במה שהוא קשור דהא ודאי לא בטיל אגביה דבגד דהוה דבר חשוב; א. הא"ר פירש דהוי כבית יד ארוך. ב. התו"ש מפרש דכשיטלטלם ע"י הקשר והתפירה הוי שלא כדרך הוצאה, וכיון שהוא רק חשש שישלפם מותר. ונפק"מ דלא"ר מותר לשולפם (ביאור"ה ד"ה שיתפרס). ג. הט"ז והגר"א ס"ל לכאורה דהוי דרך הוצאה וחיוב.

אמנם בכפפות המחברים לשתי הידים, הט"ז מתיר לכ"ע דבכל אופן יהא מלוכש ביד אחת, והא"ר ומי"ט ס"ל דחמיר טפי שבקל נופל מידו ואתי לאתויי, ועוד שרגילים לשאתו ביד, וע"כ לפי המחמירים ראוי לחוש גם בזה. פרמ"ג (מ"ב קל"ט).

#### סעיף ל"ח

לג. 1) היוצא בטלית שאינה מצויצת כהלכתה, האם חייב על הטלית או על הציצית, ומה הטעם? 2) ומה הדין אם אין בה תכלת, ומה הטעם?

ת. 1) חייב על הציצית - ופי' המחבר שחשובים אצלו ודעתו עליהם להשלים. [ורש"י פי' משום דתכלת דמיה יקרים ולא בטלי ולפי' לדידן דלית לן תכלת לא חשיבי ובטלי, וי"א דלא בטלי משום שהם של מצוה, (ביאור"ה ד"ה ודעתו)]. 2) כשמצויצת כהלכתה בלא תכלת, מותר לצאת בשבת דאינה מעכבת את הלבן (שר"ע, ומ"ב קמ"ה).

#### סעיף ל"ט

לד. כל דבר שמחובר אליה עוד דבר ואינו משתמש עם מה שמחובר, כדלהלן, האם מותר לצאת בו? 1) כילה שיש בה רצועות? 2) אבנט שרצועות תלויות בה? 3) בגד שמחובר אליה לולאה?

ת. 1) מותר (שר"ע. 2) מותר, אע"פ שאין קושר בהם מנעליו, ואם הם של משי, חשיבי ולא בטלי ואסור אם אין המנעלים קשורים בהם (שר"ע. 3) אם הוא כתיקונו הרי משמש להבגד ומותר. ואם נפסק ראש האחד ולכן אינו משמש כלום, אם אינו חשוב וגם אין דעתו להשלים עליהם מותר לצאת בהם, אך כשדעתו להשלים אף אם אינו חשוב אסור (מ"ב ק"נ).

#### סעיף מ'

לה. 1) האם מותר ללכת בכובע ששוליו רחב טפח - כשהשפה קשה או רכה, ומה הטעם? 2) ומה הן הטעמים שמצינו למה שנהגו להקל לצאת בכובע בעל שוליים רחבים? 3)

שאסור. 4) בגדים המלפפים תינוקות מותר, אם לא נשרה כולו במי רגלים דהכל יודעים שדרך תינוקות להשתין (מ"ב קס"ד).

**מא. 1) מתי אסרו חכמים אף בחדרי חדרים ומתי לא החמירו לאסור כי אם בפרהסיא? 2) האם מותר לכתחילה לשטוח בגדים מערב שבת סמוך לשבת? 3) המגבת שמביא מבית המרחץ מערב שבת, האם מותר לשוטחה אף בבין השמשות?**

ת. 1) בחשד איסור דאורייתא - רב ניסים גאון והר"ה וספר התרומה פסקו להתיר בצנעה, כסתם מתניתין שוטחן בחמה אבל לא כנגד העם, אבל הר"ף הרמב"ם והרא"ש ס"ל כוותיה דרב דאפילו בחדרי חדרים אסור וכן הלכה. ובחשד איסור דרבנן - התוס' מתיר בצנעה והר"ן אוסר, ולמעשה יש להקל בדרבנן דיש לצרף בזה דעת המקילין אפילו בדאורייתא (ביאוריה ד"ה בחדרי). 2) לפני השקיעה מותר, דעיקר החשד אינו אלא כששוטחן בשבת, דרגלים לדבר שכבסן היום, דאם כבסן מאתמול היה שוטחן מאתמול (ש"ע ומ"ב קס"ז). 3) בבין השמשות מותר לשטוח לצורך שבת, ומ"מ נכון לזהר לשטוח בצנעה (שעה"צ ר"ו).

#### סעיף מ"ו מ"ז

**מב. בגדים השרויים במים; 1) האם מותר לנגבם בחמה, והטעם? 2) האם מותר לנגבם סמוך לאש, ומה הטעם? 3) האם מותר להניחן על התנור - במקום שהיד סולדת בו ובמקום שאין היד סולדת בו? 4) האם מותר לטלטלן - כשנשרו במים מרובים? 5) האם מותר לטלטלן - כשבאו עליהם מים מועטים? 6) ומה הדין לשטוח בגד שנרטב מזיעה?**

ת. 1) כששוטחן אסור, משום מראית העין שיאמרו שכבסן (ש"ע סעיף מ"ה). 2) אע"פ שהוא לבוש בהן וכוונתו רק לחמם עצמו אסור, משום מבשל, ומלבן, דדרך להתלבן ע"י התנור, והוי פס"ר (מ"ב קס"ט). 3) כשהיס"ב אסור כנ"ל, וכשאין היס"ב מותר שלא בדרך שטיחה, ודוקא בשעה שפושטן וצריך להניחו, דאח"כ אסור בטלטול א"כ הוא דבר שאין מקפיד על מימיו או שהמים מועטים (שעה"צ רי"ב). 4) אסור, שמא יבא לידי סחיטה, ודוקא כשמקפיד על מימיו, דהמטלניות ששרויים תמיד במים אין לחוש ומותר בטלטול (מ"ב קע"ב). 5) מותר, דלא חיישינן שיבא לידי סחיטה (מ"ב קע"א). 6) אסור (ש"ע).

#### סעיף מ"ח

**מג. 1) האם מותר להסתפג כל גופו באלונטית? 2) האם מותר אח"כ להביאו לביתו? 3) אחר שהניחו על מקומו בביתו האם מותר לטלטלו?**

ואם אינם קשורות, שלא יוכל להכניסן דרך לבישה שהרי אסור לעשות קשר בשבת, צריך להמתין עד שתחשך ולהביאם (ש"ע ומ"ב קנ"ז). 3) בזמנם - יש חשש שהן קמיעין, וא"צ לשמרן ולהחשיך עליהן. ובזמננו - שאין דרך לעשות קמיעין כעין תפילין, אף שאין יכול ללבשן בלא רצועות, יחשיך עליהן לשמרן (מ"ב קנ"ו). 4) כשלא יספיק ללבשן ולהכניסן זוג זוג יחשיך עליהם עד הלילה ויביאם, ואם ירא להחשיך מפני לסטים מוליכם פחות פחות מד"א או נותנם לחבירו וחבירו לחבירו עד שמגיע לחצר החיצונה (ש"ע).

**לח. 1) אשה המוצאת תפילין, האם מותרת להכניסן בשבת? 2) אשה היוצאת בטלית של מצוה מצוייצת, האם חייבת חטאת?**

ת. 1) המג"א (נ"ד) אסר דהוי משוי לגבה, וי"ח כיון דמדינא דגמ' אין עליהן איסור בזה, אלא דלכתחילה אין נכון להניחן לא מקרי משוי, והשעה"מ מצא שיטה כת"י דהראב"ד והרשב"א חולקים בזה (מ"ב קנ"ח). 2) המג"א (נ"ד) ס"ל דבטלית מצוה אפילו מצוייצת כהלכתה חייבת, דכיון שאין אשה רגילה לילך בטלית כזה הוי משוי לגבה, ובמ"ב (שעה"צ קצ"ט) כתב דיש חולקים עליו.

#### סעיף מ"ג

**לט. המוצא ספר תורה בשדה, מה יעשה; 1) בשעת הסכנה? 2) שלא בשעת הסכנה? 3) אם יורדים גשמים?**

ת. 1) מניחו והולך לו (ש"ע). 2) יושב ומשמרו ומחשיך עליו (ש"ע). 3) מתעטף בעור וחוזר ומתעטף בבגדים מלמעלה ונכנס בו, שזהו כבודה שלא תתקלקל בגשמים (ש"ע).

#### סעיף מ"ה

**מ. 1) ההולך בדרך ונתמלאו בגדיו מים ע"י גשמים או שנפל בנהר, האם מותר לו להמשיך ללכת כך? 2) נשרו כליו במים, האם מותר ללבשן כך במים? 3) האם מותר לשטוח בגדיו בשבת כדי שיתייבשו, כשנשרו במים או שנפלו עליהם מים מועטים? 4) ומה"ד בבגדי תינוקות?**

ת. 1) הולך בהן ואינו חושש, שלא אסרו על האדם הבגדים שלובש אותן (ש"ע, ומ"ב קס"ב). 2) מותר כנ"ל, ומסתבר דדוקא כשאין לו בגדים אחרים (מ"ב קס"ב). 3) כשנשרו במים אסור משום מראית עין שיאמרו שכבסן בשבת (מ"ב קס"ג), ואפילו מן הזיעה אסור (ש"ע סעיף מ"ז), אבל כשנפלו עליהם מים מועטים המג"א (נ"ה) מתיר דאין חשש שיחשדוהו שכבסן, והרבה אחרונים חולקים עליו (מ"ב קס"ג) וגם הוא בעצמו כתב דממה שאסרו לשטוח מן הזיעה משמע קצת

ת. 1) מותר (ש"ע). 2) מותר כשיש עירוב (ש"ע). 3) לדעת המג"א אסור, דלא התירו הסיפוג אלא משום דא"א בלא זה, ולכך גם התירו להביאו לביתו, לכן אחר שהניחו על מקומו שוב אסור לטלטלו. אבל הא"ר בשם ספר התרומה ס"ל דסיפוג באלונטית לא נחשב אלא מים מועטים. וכ"ד הגר"א להתיר מטעם אחר שאין מקפיד על מימיו (מ"ב קע"ה, ושעה"צ רי"ד).

### סעיף מ"ט

**מד. רחץ ידיו במים בשבת, האם מותר להוציא ידיו עם המים חוץ לנהר על שפתו או עד ד' אמות - כששפתו הוא כרמלית או רשות הרבים?**

ת. כשהוא כרמלית אסור להוציא ארבע אמות, וכשהוא רה"ר אסור להוציא על שפתו, דהנהר הוא כרמלית (מ"ב קע"ו).